

BÁO CÁO

Tổng kết việc thực hiện pháp luật về dân chủ trực tiếp

Căn cứ Công văn số 2789/UBND - NV ngày 29/12/2023 của UBND huyện Lộc Hà về việc báo cáo việc thực hiện pháp luật về dân chủ trực tiếp. Ủy ban nhân dân xã Thạch Châu báo cáo việc thực hiện pháp luật về dân chủ trực tiếp với các nội dung như sau:

I. ĐẶC ĐIỂM, TÌNH HÌNH THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ DÂN CHỦ TRỰC TIẾP.

1. Đặc điểm tình hình

Thạch Châu là xã nông nghiệp nằm ở trung tâm vùng biên cửa huyện Lộc Hà, phía Bắc, phía Đông giáp Thị Trấn Lộc Hà, phía Nam giáp xã Mai Phụ, phía Tây giáp xã Thạch Mỹ, có diện tích tự nhiên 734,75 ha, trong đó 330 ha đất canh tác. Toàn xã có 11 thôn, với 1.732 hộ, 6.762 nhân khẩu. Địa bàn có các tuyến đường Quốc lộ 281 (tỉnh lộ 9) và Tỉnh lộ 547 (tỉnh lộ 22/12) đi qua, là xã ở vị trí cửa ngõ huyện lỵ Lộc Hà và thành phố Hà Tĩnh. Đây là những điều kiện thuận lợi để phát triển kinh tế - xã hội và xây dựng nông thôn mới tại địa bàn.

Đảng bộ và nhân dân xã Thạch Châu đã nỗ lực phấn đấu tranh thủ thời cơ, thuận lợi; vượt qua khó khăn thử thách, tổ chức thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội và xây dựng hệ thống chính trị vững mạnh, tạo chuyển biến tích cực trên các lĩnh vực; đẩy mạnh quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế.

2. Công tác ban hành kế hoạch triển khai, thực hiện pháp luật về dân chủ trực tiếp

Thực hiện các quy định của Trung ương như: Pháp lệnh số 34/2007/PL-UBTVQH11 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội thực hiện dân chủ xã, phường, thị trấn (nay là Luật thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022); Nghị quyết số 55/1998/NQ-UBTVQH10 ngày 30/8/1998 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc ban hành quy chế thực hiện dân chủ trong hoạt động của cơ quan; Nghị định số 71/1998/NĐ-CP ngày 08/9/1998 của Chính phủ ban hành thực hiện quy chế dân chủ trong hoạt động của cơ quan; đặc biệt là sau khi Luật thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 có hiệu lực thi hành. Ủy ban nhân dân xã đã ban hành Quyết định số 24/QĐ - UBND ngày 15/02/2023 về việc ban hành Quy chế dân chủ năm 2023 trên địa bàn xã Thạch Châu.

II. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ DÂN CHỦ TRỰC TIẾP

1. Kết quả thực hiện:

1.2.1 Kết quả thực hiện những nội dung công khai để Nhân dân biết

Việc thực hiện các nội dung chính quyền cấp xã phải công khai, thông báo cho dân biết theo Pháp lệnh số 34/2007/PL-UBTVQH11, nội dung công khai bằng hình thức niêm yết, công khai trên hệ thống truyền thanh của địa phương và thông qua Trưởng thôn để thông báo đến Nhân dân đã được cấp ủy, Ủy ban nhân dân cấp xã phối hợp với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội thực hiện tương đối đầy đủ. Các nội dung công khai bằng hình thức niêm yết đã được thực hiện như: Công khai phương án đền bù, giải phóng mặt bằng; quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất; nhiệm vụ, quyền hạn của cán bộ, công chức; đối tượng, mức thu các loại phí, lệ phí; các quy định của pháp luật về thủ tục hành chính, giải quyết công việc liên quan đến dân. Ngoài ra, tùy theo tính chất, mức độ quan trọng của từng nội dung để công khai thông qua các hình thức khác nhau như: Thông báo kết quả tại kỳ họp Hội đồng nhân dân và tiếp xúc cử tri, thông qua cuộc họp thôn, niêm yết tại trụ sở Ủy ban nhân dân xã về các chỉ tiêu về phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương, hướng dẫn về quy trình, thủ tục hành chính.

Đã tổ chức truyền thanh trực tiếp trên đài truyền thanh của xã nội dung kỳ họp của Hội đồng nhân dân, thu hút sự quan tâm, theo dõi của Nhân dân, tạo không khí dân chủ, cởi mở và nâng cao trách nhiệm của người đại biểu đối với Nhân dân.

Việc thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn của cán bộ, công chức cấp xã trong việc giải quyết các công việc của Nhân dân từng bước đi vào nề nếp, đã thực hiện hiệu quả nội dung chương trình cải cách hành chính nhà nước, đặc biệt cải cách thủ tục hành chính, thực hiện việc niêm yết công khai thủ tục hành chính, quy trình giải quyết hồ sơ, phân loại thủ tục hành chính theo từng lĩnh vực và niêm yết ở những vị trí người dân tiện theo dõi;

Việc tổ chức cho đoàn viên, hội viên và Nhân dân vay các nguồn vốn xóa đói, giảm nghèo, việc xét duyệt hộ nghèo được tổ chức bình xét công khai dân chủ từ thôn nên đã được Nhân dân đồng tình ủng hộ. Công tác tuyển chọn, gọi công dân nhập ngũ và thực hiện nghĩa vụ quân sự hàng năm đều được Hội đồng nghĩa vụ quân sự xã thực hiện Luật nghĩa vụ quân sự.

1.2.2. Kết quả thực hiện những nội dung Nhân dân bàn và quyết định trực tiếp

Nhằm phát huy quyền làm chủ của nhân dân gắn với cơ chế “Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ”, phát huy chế độ dân chủ đại diện, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của chính quyền, thực hiện chế độ dân chủ trực tiếp để nhân dân bàn bạc và quyết định những công việc liên quan thiết thực với quyền lợi của nhân dân đã được chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội phối hợp chặt chẽ trong việc tổ chức

hội nghị đề nhân dân bàn bạc thông nhất trước khi thực hiện, nhất là những vấn đề có liên quan trực tiếp đến đời sống, sinh hoạt của cộng đồng dân cư như: Xây dựng quy ước, hương ước thôn; tiêu chí xét hộ gia đình văn hóa; bình xét hộ nghèo hàng năm; kế hoạch xây dựng đường giao thông nông thôn, xây dựng nhà đại đoàn kết, mái ấm tình thương, bình xét cho vay vốn sản xuất kinh doanh hoặc các công trình phúc lợi liên quan đến nhiều hộ, nhiều gia đình.

Các thôn hàng năm đã tổ chức ngày hội đại đoàn kết toàn dân tộc ở khu dân cư nhằm biểu dương, khen thưởng những hộ gia đình văn hóa tiêu biểu, phát động phong trào toàn dân đoàn kết bảo vệ an ninh tổ quốc, vận động nhân dân bảo vệ môi trường, tham gia các phong trào thi đua, yêu nước, đăng ký gia đình văn hóa cho năm tiếp theo. Việc tổ chức xây dựng các công trình phúc lợi có sự tham gia đóng góp của nhân dân, cấp ủy đảng, chính quyền đã chủ động công khai để nhân dân biết, tham gia ý kiến và quyết định mức đóng góp đối với từng hộ gia đình cho phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam xã thường xuyên tổ chức cho nhân dân góp ý, kiểm điểm các chức danh chủ chốt ở xã hàng năm theo quy định.

1.2.3. Kết quả thực hiện những nội dung nhân dân bàn, biểu quyết đề cấp có thẩm quyền quyết định

Các dự thảo đề án về quy hoạch xây dựng xây dựng nông thôn mới; xây dựng công trình phúc lợi; các phương án, bồi hoàn giải phóng mặt bằng, phương án chuyển đổi ngành, nghề, cơ cấu cây trồng, vật nuôi,... đã được đưa ra nhân dân góp ý trước khi chính quyền quyết định ban hành. Những chủ trương của Hội đồng nhân dân được Ủy ban nhân dân cụ thể hóa bằng kế hoạch, giải pháp thực hiện đã được nhân dân tham gia ý kiến, nhờ vậy các chủ trương, chính sách ban hành ở cơ sở cụ thể hơn, sát hợp hơn và đi vào đời sống của nhân dân, tạo được sự đồng thuận cao.

Nhân dân đã phát huy quyền làm chủ của mình qua việc tham gia hiệp thương giới thiệu nhân sự và bỏ phiếu bầu cử Đại biểu Quốc hội và Đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp; tham gia góp ý vào các dự thảo văn bản pháp luật do cơ quan nhà nước gửi xin ý kiến, đặc biệt nội dung liên quan trực tiếp đến nhân dân như: Hiến pháp 1992 sửa đổi, Luật Đất đai,...

Ban Thanh tra nhân dân đã phối hợp với các tổ chức thành viên của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tiến hành giám sát tình hình thực hiện Nghị quyết của Hội đồng nhân dân; việc triển khai Quy chế thực hiện cơ chế một cửa, một cửa liên thông theo quy định của Chính phủ, Thủ tướng chính phủ; chế độ chi trả, chăm sóc các đối tượng chính sách; việc thực hành tiết kiệm, chống lãng phí trong quản lý, sử dụng kinh phí các chương trình mục tiêu quốc gia, các nguồn đóng góp của nhân dân như: Quỹ vì người nghèo; nhà đại đoàn kết; nhà tình

nghĩa; quỹ phòng chống bão lụt; quà tết cho gia đình chính sách, người nghèo, đối tượng xã hội, bảo hiểm y tế, bảo trợ xã hội,... Qua việc giám sát của Ban Thanh tra nhân dân đã kịp thời phát hiện, kiến nghị cấp có thẩm quyền điều chỉnh, giải quyết những vấn đề bất cập, vướng mắc phát sinh trong quá trình thực hiện chính sách đối với nhân dân, hạn chế để xảy ra vi phạm, ảnh hưởng đến niềm tin của nhân dân đối với Đảng, chính quyền.

1.2.4. Kết quả thực hiện những nội dung nhân dân tham gia ý kiến trước khi cơ quan có thẩm quyền quyết định

Việc lấy ý kiến nhân dân tham gia trước khi cơ quan có thẩm quyền quyết định được Ủy ban nhân dân xã thực hiện theo trình tự thủ tục các bước, trước khi lấy ý kiến nhân dân, chính quyền chuẩn bị dự thảo các nội dung như: Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội hàng năm, 5 năm của cấp xã; dự thảo quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất chi tiết; chủ trương, phương án đền bù hỗ trợ giải phóng mặt bằng, dự thảo quy hoạch, đề án, Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới, giảm nghèo bền vững,... được đưa ra cán bộ, công chức, đảng viên và nhân dân góp ý trước khi chính quyền quyết định ban hành. Những chủ trương của Hội đồng nhân dân đã được Ủy ban nhân dân xã cụ thể hóa bằng việc xây dựng kế hoạch, biện pháp thực hiện. Do đó các chủ trương, chính sách được ban hành thực hiện tương đối hiệu quả.

1.2.5. Kết quả thực hiện những nội dung nhân dân giám sát, kiểm tra

Những nội dung nhân dân giám sát, kiểm tra bao gồm: Những nội dung công khai; những nội dung nhân dân bàn và quyết định trực tiếp; những nội dung nhân dân bàn và biểu quyết; những nội dung nhân dân tham gia ý kiến. Việc giám sát của nhân dân được thực hiện thông qua hoạt động của Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư cộng đồng để nhân dân tham gia giám sát đối nội dung cần phải công khai; những nội dung dân bàn và quyết định trực tiếp; những nội dung dân bàn và biểu quyết; những nội dung nhân dân tham gia ý kiến trước khi cơ quan có thẩm quyền quyết định theo quy định tại Điều 5, Điều 10, Điều 13 và Điều 19 của Pháp lệnh số 34/2007/PL-UBTVQH11.

Ban Thanh tra nhân dân đã triển khai công tác giám sát các công trình, dự án có sự đóng góp tiền của và công sức của nhân dân, cũng như sự hỗ trợ của các tổ chức, cá nhân. Đã thành lập các tổ giám sát theo từng công trình của thôn nhằm giúp cho việc giám sát thuận lợi, chặt chẽ hơn. Trong quá trình tổ chức thực hiện, vai trò của Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư cộng đồng ở thôn đã phát huy hiệu quả trong giám sát việc sử dụng đất đai, thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở, bình chọn các đối tượng nghèo, hỗ trợ nhà đại đoàn kết; theo dõi việc giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo của công dân; thi công các công trình có vốn đầu

tư của Nhà nước có đóng góp của nhân dân; thực hiện công tác bồi thường giải phóng mặt bằng,...

Trong những năm qua, chính quyền đã thực hiện tốt công tác tiếp dân, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo, nhân dân thực hiện việc giám sát thông qua việc tiếp công dân, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo, hàng tuần có lịch tiếp công dân, trong đó phân công rõ trách nhiệm tiếp công dân của lãnh đạo UBND xã và công chức chuyên môn.

2. Tồn tại, hạn chế.

Sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện pháp luật về dân chủ trực tiếp còn nhiều hạn chế. Các hình thức tuyên truyền, vận động chưa đa dạng, còn đơn điệu nên chưa phát huy hiệu quả nên người dân không có khả năng tiếp cận đầy đủ thông tin để thực hiện quyền của mình; các văn bản được niêm yết ở các thôn chưa được bảo quản và cập nhật kịp thời; tổ chức hội các nghị tiếp xúc cử tri thành phần còn hạn chế, chủ yếu là cán bộ đảng viên, cán bộ chủ chốt tham dự; việc công khai quy hoạch, kế hoạch chi tiết sử dụng đất chưa nghiêm túc.

Công tác hướng dẫn kiểm tra, đôn đốc, nhắc nhở chưa thường xuyên; Việc sơ kết, tổng kết hàng năm chưa biểu dương, khen thưởng nhân rộng được các điển hình, mô hình tốt trong việc thực hiện dân chủ ở xã. Hội đồng nhân dân xã, MTTQ Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội xã, chưa phát huy hết vai trò, chức năng, nhiệm vụ của mình trong giám sát việc thực hiện pháp luật về dân chủ trực tiếp; vận động tập hợp và bảo vệ quyền, lợi ích chính đáng của Nhân dân; chưa phát huy được sự tham gia tích cực, đồng đạo của Nhân dân trong các hoạt động giám sát, góp ý tham gia xây dựng đảng, xây dựng chính quyền.

Việc thực hiện pháp luật dân chủ trực tiếp đôi lúc vẫn còn hình thức. Việc thực hiện pháp luật về dân chủ trực tiếp chưa gắn kết thật tốt với nhiệm vụ thường xuyên, nhất là trong công tác xây dựng đảng, CCHC, chống tham nhũng, lãng phí. Nhận thức về dân chủ và làm sáng tỏ kịp thời nhiều vấn đề do thực tiễn đặt ra, chưa giải quyết tốt mối quan hệ giữa dân chủ và kỷ luật, kỷ cương; chưa coi trọng đúng mức phát triển các hình thức dân chủ trực tiếp; vẫn có một bộ phận cán bộ, đảng viên và Nhân dân nhận thức về dân chủ còn phiến diện.

Sự chỉ đạo phối hợp của các cấp chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể quần chúng còn chưa nhịp nhàng, đồng bộ; việc kiểm tra, giám sát, tổng kết rút kinh nghiệm chưa được quan tâm đúng mức.

3. Giải pháp khắc phục

- Tiếp tục quán triệt, tuyên truyền, phổ biến sâu rộng các quy định, hướng dẫn của Trung ương, của tỉnh, huyện về thực hiện QCDC ở cơ sở gắn với việc triển khai thực hiện Kết luận số 21-KL/TW, ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ

thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Kế hoạch số 26- KH/TU Ban Thường vụ của Tỉnh ủy về tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao chất lượng, hiệu quả việc xây dựng và thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở.

- Ban Chỉ đạo QCDC tiếp tục đẩy mạnh thực hiện có hiệu quả việc xây dựng và thực hiện QCDC ở các loại hình: Pháp lệnh số 34/2007/PL-UBTVQH11 về thực hiện dân chủ ở xã, thị trấn; Pháp luật về dân chủ trực tiếp trong Hiến pháp năm 2013; Nghị định số 04/2015/NĐ-CP của Chính phủ trong các cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công lập; Nghị định số 145/2020/NĐ-CP, ngày 14/12/2020 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Bộ luật Lao động về điều kiện lao động và quan hệ lao động.

- Chỉ đạo triển khai, thực hiện hiệu quả công tác dân vận chính quyền; đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, tăng cường đối thoại trực tiếp với Nhân dân; thực hiện công khai, minh bạch trong hoạt động quản lý, điều hành của cơ quan Nhà nước; tăng cường giáo dục tinh thần, trách nhiệm của cán bộ, công chức trong thực thi công vụ; chấn chỉnh những CBCC gây khó khăn, phiền hà cho Nhân dân, tổ chức, doanh nghiệp. Nâng cao chất lượng phục vụ Nhân dân, giải quyết kịp thời đơn thư khiếu nại, tố cáo, kiến nghị, phản ánh của Nhân dân; thực hiện tốt quy chế đối thoại giữa người đứng đầu cấp uỷ, chính quyền các cấp với Nhân dân

- Phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội trong giám sát và phản biện xã hội theo Quyết định số 217 -QĐ/TW, Quyết định số 218-QĐ/TW của Bộ Chính trị. Chủ động phối hợp xây dựng và triển khai thực hiện hiệu quả việc giám sát và phản biện xã hội đối với các chương trình dự án, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương; đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến chính sách, pháp luật, quy định về QCDC cho đoàn viên, hội viên, Nhân dân; tạo điều kiện thuận lợi để Nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền; nâng cao hiệu quả hoạt động Ban TTND, Ban GSĐTCD, đội ngũ cán bộ nòng cốt đủ năng lực tham giám sát, phản biện xã hội, nhất là các vấn đề liên quan đến dân sinh, dân chủ; đảm bảo thực hiện tốt chức năng đại diện, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, hội viên và Nhân dân.

- Quan tâm củng cố, kiện toàn và nâng cao chất lượng hoạt động của Ban Chỉ đạo thực hiện Quy chế dân chủ của cơ quan; làm tốt công tác tham mưu cho cấp uỷ, lãnh đạo cơ quan những biện pháp tích cực nhằm ngăn chặn và đẩy lùi tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí. Tiếp tục làm tốt công tác kiểm tra, tự kiểm tra giám sát việc thực hiện QCDC.

- Quan tâm công tác tiếp xúc, đối thoại giữa người đứng đầu chính quyền với Nhân dân tăng cường tiếp dân, đối thoại, lắng nghe và giải quyết kịp thời các kiến nghị, nguyện vọng hợp pháp chính đáng của nhân dân, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo, không để phát sinh điểm nóng; tăng cường kỷ luật, kỷ cương, nâng cao đạo đức công vụ, ý thức phục vụ nhân dân, lấy sự hài lòng của người dân, doanh nghiệp làm thước đo hiệu quả hoạt động; nâng cao hiệu quả phối hợp với Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội.

- Tổ chức tốt chế độ thông tin, báo cáo; hội nghị sơ kết, tổng kết việc thực hiện QCDC ở cơ sở; kịp thời biểu dương, khen thưởng những điển hình tiên tiến, đồng thời đôn đốc, hướng dẫn khắc phục những hạn chế, thiếu sót và chấn chỉnh các trường hợp sai phạm theo quy định.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Kiến nghị, đề xuất sửa đổi, bổ sung, ban hành mới văn bản quy phạm pháp luật nhằm tiếp tục hoàn thiện về dân chủ trực tiếp theo các yêu cầu, nội dung được nêu trong Nghị quyết số 27/NQ-TW ngày 09/11/2022 của Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới.

Đối với Luật Bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu HĐND: Cần quy định tăng số lượng ứng viên ở mỗi đơn vị bầu cử, tỷ lệ có thể là 2 chọn 1 (ví dụ, nếu cần chọn 3 đại biểu thì danh sách phải có 6 ứng cử viên) để cử tri có nhiều cơ hội lựa chọn. Việc lựa chọn và sắp xếp ứng cử viên vào các đơn vị bầu cử cần theo các tiêu chí khách quan, vô tư, không bố trí người ứng cử quá chênh lệch về trình độ, năng lực và vị trí công tác để phòng ngừa hiện tượng “quân xanh, quân đỏ”.

Trên đây là Báo cáo tổng kết việc thực hiện pháp luật về dân chủ trực tiếp của UBND xã Thạch Châu./.

Nơi nhận:

- Phòng Nội vụ huyện;
- TTĐU, HĐND, UBND, UBMTTQ xã;
- Chủ tịch, PCT UBND xã;
- Lưu: VT.

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
CHỦ TỊCH**

Lê Văn Thông

